

Suvestinė redakcija nuo 2008-10-08 iki 2017-10-05

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2003, Nr. [21-928](#), i. k. 1032217ISAK0004R-13

CIVILINĖS AVIACIJOS ADMINISTRACIJOS DIREKTORIUS

**Į S A K Y M A S
DĖL CIVILINIŲ ORLAIVIŲ SPECIALIŲJŲ TINKAMUMO SKRAIDYTI PAŽYMĖJIMŲ
IŠDAVIMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO**

2003 m. vasario 11 d. Nr. 4R-13
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos aviacijos įstatymo (Žin., 2000, Nr. [94-2918](#)) 30 straipsnio 5 dalimi, t v i r t i n u Civilinių orlaivių specialiųjų tinkamumo skraidyti pažymėjimų išdavimo taisykles (pridedama).

DIREKTORIUS

KĘSTUTIS AURYLA

CIVILINIŲ ORLAIVIŲ SPECIALIŲJŲ TINKAMUMO SKRAIDYTI PAŽYMĖJIMŲ IŠDAVIMO TAISYKLĖS

I. TAIKymo SRITIS

1. Civilinių orlaivių specialiųjų tinkamumo skraidyti pažymėjimų išdavimo taisyklės (toliau – taisyklės) nustato civilinių orlaivių specialiųjų tinkamumo skraidyti pažymėjimų (toliau – STSP) išdavimo, galiojimo laiko pratęsimo, sustabdymo ir galiojimo panaikinimo bei dublikatų išdavimo sąlygas ir tvarką.

2. Šios taisyklės taikomos civiliniams orlaiviams, kurie neturi Orlaivio tipo pažymėjimo, išduoto pagal Tarptautinės civilinės aviacijos konvencijos 8 priedo – „Orlaivio tinkamumas skraidyti“ dokumento Doc9760 „Tinkamumo skraidyti vadovas“ standartus bei Jungtinių aviacijos reikalavimų JAR-21 „Orlaivių ir su jais susijusių produktų bei detalių sertifikavimo procedūros“ B poskyrio reikalavimus.

II. NUORODOS

3. Šios taisyklės parengtos vadovaujantis:

3.1. Lietuvos Respublikos aviacijos įstatymu (Žin., 2000, Nr. [94-2918](#); 2002, Nr. [112-4979](#));

3.2. Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2001 m. gegužės 28 d. įsakymu Nr. 182 patvirtintais Civilinės aviacijos administracijos nuostatais (Žin., 2001, Nr. [47-1636](#));

3.3. CAA direktoriaus 2001 m. rugsėjo 11 d. įsakymu Nr. 64 „Dėl civilinių orlaivių kategorijų, orlaivių registravimo liudijimų ir tinkamumo skraidyti pažymėjimų patvirtinimo“ (Žin., 2001, Nr. [79-2779](#)).

III. TERMINAI IR APIBRĖŽIMAI

4. Šiose taisyklėse vartojamos sąvokos:

4.1. **civilinis orlaivis** – orlaivis, įregistruotas Civilinių orlaivių registre;

4.2. **modifikacija** – orlaivio tipo projekto pakeitimas;

4.3. **orlaivio naudotojas** – fizinis arba juridinis asmuo, kurie pagal sutartį ar kitu teisėtu pagrindu savo vardu naudoja orlaivį;

4.4. **orlaivio savininkas** – fizinis arba juridinis asmuo, kuriam priklauso nuosavybės teisė į orlaivį;

4.5. **techninė priežiūra** – orlaivio ir (arba) jo komponento remontas, kapitalinis remontas, inspektavimas, keitimas, modifikavimas arba gedimo šalinimas;

4.6. **specialusis tinkamumo skraidyti pažymėjimas** – dokumentas, patvirtinantis orlaivio atitiktį pagal galiojančius tinkamumo skraidyti reikalavimus ir suteikiantis teisę naudoti orlaivį pagal nustatytus apribojimus, kurie turi būti įrašyti orlaivio specialiojo tinkamumo skraidyti pažymėjimo priede;

4.7. **valstybė gamintoja** – valstybė, kurios jurisdikcijoje yra įmonė, atsakinga už galutinį orlaivio surinkimą.

IV. PARAIŠKA GAUTI ORLAIVIO STSP

5. Orlaivio savininkas (naudotojas) turi sumokėti nustatytą valstybės rinkliavą ir pateikti Civilinės aviacijos administracijai (toliau – CAA) 2001 m. gruodžio 19 d. CAA direktoriaus įsakymu Nr. 105 patvirtintų Civilinių orlaivių tinkamumo skraidyti pažymėjimų išdavimo taisyklių

(Žin., 2002, Nr. [9-350](#)) 1 priede nustatytos formos paraišką.

Punkto pakeitimai:

Nr. [4R-190](#), 2008-09-30, Žin., 2008, Nr. 115-4400 (2008-10-07), i. k. 1082217ISAK004R-190

6. Kartu su paraiška turi būti pateikiami:
 - 6.1. naujo orlaivio:
 - 6.1.1. CAA patvirtintas orlaivio skrydžių vykdymo vadovas (arba jį atitinkantis ir CAA priimtinas dokumentas);
 - 6.1.2. svorio ir centruotės duomenys;
 - 6.1.3. CAA patvirtinta orlaivio techninės priežiūros programa;
 - 6.1.4. techninės priežiūros vadovas (-ai);
 - 6.1.5. iliustruoti dalių katalogai;
 - 6.1.6. sklandmens, variklio (-ių), oro sraigto (-ų) formuliarai;
 - 6.1.7. riboto naudojimo laiko komponentų ir naudojimo laiko sąrašai;
 - 6.1.8. įmontuotų komponentų sąrašas;
 - 6.1.9. kiti gamintojų išleisti vadovai;
 - 6.2. orlaivio, kurio tipas Lietuvos Respublikos civilinių orlaivių registre dar nebuvo registruotas (nepriklausomai nuo to, ar jis naujas, ar naudotas):
 - 6.2.1. svorio ir centravimo duomenys;
 - 6.2.2. CAA patvirtintas orlaivio skrydžių vykdymo vadovas (arba jį atitinkantis ir CAA priimtinas dokumentas);
 - 6.2.3. CAA patvirtinta orlaivio techninės priežiūros programa;
 - 6.2.4. gamintojo privalomų įvykdyti biuletenių ar juos atitinkančių dokumentų sąrašas;
 - 6.2.5. įvykdytų modifikacijų sąrašas;
 - 6.2.6. sklandmens, variklio (-ių), oro sraigto (-ų) formuliarai;
 - 6.2.7. riboto naudojimo laiko komponentų ir naudojimo laiko sąrašai;
 - 6.2.8. įmontuotų komponentų sąrašas;
 - 6.2.9. kiti gamintojų išleisti vadovai;
 - 6.3. naudoto orlaivio:
 - 6.3.1. STSP (originalas, jei orlaivis yra Lietuvos Respublikos civilinių orlaivių registre);
 - 6.3.2. registravimo liudijimas (originalas, jei orlaivis yra Lietuvos Respublikos civilinių orlaivių registre);
 - 6.3.3. svorio ir centruotės duomenys;
 - 6.3.4. CAA patvirtintas orlaivio skrydžių vykdymo vadovas;
 - 6.3.5. CAA pavirtinta orlaivio techninės priežiūros programa;
 - 6.3.6. orlaivio žurnalas;
 - 6.3.7. gamintojo privalomų įvykdyti biuletenių ar juos atitinkančių dokumentų sąrašas;
 - 6.3.8. kiti gamintojų išleisti vadovai.
7. Kartu su paraiška pateikti dokumentai, išdavus STSP, grąžinami pareiškėjui, išskyrus šiuos dokumentus, kurie paliekami saugoti CAA:
 - 7.1. CAA patvirtintas orlaivio skrydžio vykdymo vadovas (arba jį atitinkantis ir CAA priimtinas dokumentas);
 - 7.2. iliustruoti dalių katalogai;
 - 7.3. visas gamintojo išleistų techninės priežiūros biuletenių arba juos atitinkančių dokumentų sąrašas;
 - 7.4. orlaivio techninės priežiūros vadovas (-ai);
 - 7.5. svorio ir centruotės duomenys;
 - 7.6. CAA savo nuožiūra gali pareikalauti papildomų dokumentų, įrodančių orlaivių tinkamumą skraidyti.
8. Paraiška nepriimama ir STSP neišduodamas, jeigu nepateikti visi šių taisyklių 6 punkte nurodyti dokumentai bei informacija.

V. ORLAIVIO IDENTIFIKAVIMAS

9. STSP gali būti išduotas tik orlaiviui, kuris turi identifikavimo plokštelę.
10. Identifikavimo plokštelė privalo būti:
 - 10.1. pagaminta iš ugniai atsparios medžiagos;
 - 10.2. tvirtai pritvirtinta prie orlaivio tokiu būdu, kad ji nebūtų sugadinta arba pašalinta techninės priežiūros metu, ar sunaikinta avarijos metu;
 - 10.3. informatyvi ir joje turi būti padaryti įrašai ėsdinimo, spaudimo, graviravimo arba kitu ugniai atspariu įrašymo būdu.
11. Karšto oro ir dujiniuose laisvuosiuose aerostatuose identifikavimo plokštelė turi būti tvirtinama ant kupolo (jei tai praktiškai įmanoma) arba prie aerostato krepšio.
12. Nepilotuojamuose nevaldomuose aerostatuose identifikavimo plokštelė tvirtinama prie aerostato naudingojo krovinio paviršiaus, gerai matomoje vietoje.
13. Identifikavimo plokštelėje privalo būti ši informacija:
 - 13.1. gamintojo pavadinimas;
 - 13.2. modelio pavadinimas;
 - 13.3. gamintojo suteiktas serijos numeris.
14. CAA gali pareikalauti, kad identifikavimo plokštelėje būtų įrašyta papildoma informacija.
15. Niekas neturi teisės pritvirtinti prie orlaivio ar jo komponento kitos identifikavimo plokštelės ar nuimti ją (išskyrus kai tai yra būtina techninės priežiūros metu), pakeisti bei papildyti joje nurodytą informaciją be išankstinio CAA leidimo.
16. Karšto oro ir dujinio aerostato krepšys ir visi degikliai privalo turėti nuolatinis bei įskaitomus užrašus su techninėmis charakteristikomis ir:
 - 16.1. orlaivio nacionaliniu ir registracijos ženklais;
 - 16.2. gamintojo pavadinimu;
 - 16.3. dalies numeriu;
 - 16.4. serijos numeriu.

VI. ORLAIVIO TINKAMUMO SKRAIDYTI NUSTATYMAS IR STSP IŠDAVIMAS (GALIOJIMO LAIKO PRATĖSIMAS)

17. CAA gali pripažinti orlaivį tinkamu skraidyti, jei įsitikina, kad juo yra saugu skraidyti ir orlaivis:
 - 17.1. atitinka orlaivio tipo projektą;
 - 17.2. atitinka esamus papildomus orlaivio tipo projektus;
 - 17.3. atlikti visi jo privalomieji techninės priežiūros darbai;
 - 17.4. patikrintas ir nustatytas tinkamumas naudoti; tai atliko patvirtinta techninės priežiūros organizacija (toliau – PTPO), orlaivio gamintojas (tik nauji orlaiviai) arba licencijuotas specialistas (-ai), turintis (-ys) teisę nustatyti orlaivio tinkamumą naudoti.
 18. Išduoti STSP, pratęsti ir sustabdyti jo galiojimą turi teisę tam įgalioti CAA pareigūnai.
 19. Nustatant orlaivio kategoriją turi būti vadovaujamas CAA direktoriaus 2001 m. rugsėjo 11 d. įsakymu Nr. 64 (Žin., 2001, Nr. [79-2779](#)). Pasikeitus orlaivio kategorijai, jam išduotas STSP netenka galios.
 20. Orlaivio savininkas (naudotojas) privalo sudaryti įgaliotiesiems CAA pareigūnams būtinas sąlygas inspektuoti orlaivį.
 21. Prieš išduodamas orlaivio STSP (pratęsdamas orlaivio TSP galiojimo laiką), įgaliotasis CAA pareigūnas privalo susipažinti su visais dokumentais, pateiktais kartu su paraiška, ir pats asmeniškai apžiūrėti orlaivį, o prireikus – pareikalauti, kad būtų atlikti bandomieji skrydžiai. „
Punkto pakeitimai:
Nr. [4R-97](#), 2003-07-14, Žin., 2003, Nr. 74-3457 (2003-07-25), i. k. 1032217ISAK0004R-97
22. CAA pareigūnui apžiūrint orlaivį, turi dalyvauti licencijuotas(-i) civilinės aviacijos specialistas(-ai), kuris(-ie) turi teisę nustatyti jo tinkamumą naudoti.

23. Įgaliotasis CAA pareigūnas, įsitikinęs, kad orlaivis yra tinkamas skraidyti ir atitinka šių taisyklių 18 punkto reikalavimus, išduoda jam CAA direktoriaus 2001 m. rugsėjo 11 d. įsakymu Nr. 64 (Žin., 2001, Nr. [79-2779](#)) patvirtintos formos STSP. Sprendimas dėl STSP išdavimo arba atsisakymo jį išduoti turi būti priimtas ne vėliau kaip per 21 dieną nuo paraiškos ir visų 6 punkte numatytų dokumentų pateikimo.

24. Praradęs (sugadinęs) STSP, orlaivio savininkas (naudotojas) apie tai nedelsdamas turi pranešti CAA. Orlaivį naudoti draudžiama, kol nebus išduotas STSP dublikatas. STSP dublikato galiojimas negali būti ilgesnis negu originalo.

25. Orlaivio savininkas (naudotojas), norintis gauti STSP dublikatą, CAA turi pateikti:

25.1. prašymą;

25.2. raštišką paaiškinimą apie STSP praradimo (sugadinimo) aplinkybes.

VII. STSP GALIOJIMAS

26. STSP gali būti išduotas (pratęstas) ne ilgesniam kaip vienerių metų laikotarpiui.

27. STSP galiojimo laiko paskutinė para įrašoma skiltyje „Galioja iki“, pvz., jei šioje skiltyje įrašyta data yra 2001-10-01, tai reiškia, kad TSP dar galioja 2001 m. spalio 1 d. iki 24 val. 00 min.

28. CAA savo nuožiūra gali patikrinti orlaivio tinkamumą skraidyti viso orlaivio tinkamumo STSP galiojimo metu arba patikrinti orlaivį jo savininko (naudotojo) prašymu.

29. Jei CAA nustato, kad Lietuvos Respublikoje registruotas orlaivis yra netinkamas skraidyti, ji turi sustabdyti STSP galiojimą. STSP, kurio galiojimas buvo sustabdytas, turi būti grąžintas CAA.

30. Sustabdžiusi STSP galiojimą pagal šių taisyklių 29 punktą, CAA privalo apie tai pranešti orlaivio savininkui (naudotojui) ir nurodyti terminą, per kurį jis privalo ištaisyti nustatytus trūkumus.

31. STSP gali būti panaikintas, jeigu:

31.1. pasibaigia jo galiojimo laikas;

31.2. STSP galiojimas buvo sustabdytas, o orlaivio savininkas (naudotojas) nustatytu laiku neištaisė trūkumų;

31.3. orlaivis tampa netinkamu skraidyti.

32. Apie STSP panaikinimą ir jo priežastis turi būti pranešta jo savininkui. STSP savininkas, gavęs tokį pranešimą, per 5 dienas privalo STSP grąžinti jį išdavusiai institucijai.

Civilinės aviacijos administracijos direktoriaus
2003 m. vasario 11 d. įsakymu Nr. 4R-13

PARAIŠKA IŠDUOTI/PRATĖSTI ORLAIVIO TINKAMUMO SKRAIDYTI PAŽYMĖJIMĄ
APPLICATION FOR ISSUE/RENEWAL OF A CERTIFICATE OF AIRWORTHINESS

Instructions: print or type without corrections, do not write in shaded areas.

Registracijos Nr.
Registration No.

I. Orlaivio duomenys Aircraft description							
1. Registracijos ženklas Registration mark LY-		2. Orlaivio gamintojo pavadinimas Aircraft builder name		3. Gamintojo suteiktas orlaivio ženklas Aircraft model designation		4. Pagaminimo metai Year of manufacturer	
5. Orlaivio serijos Nr. Aircraft serial no.		6. Orlaivio kategorija Aircraft category		7. Orlaivis * : naujas ☐ naudotas ☐ importuojamas ☐ Aircraft is * : new used import			
8. Maksimali pakilimo masė MTOW		9. Variklių skaičius Number of engines		10. Nustatytas tarpremontinis resursas TBO		11. Bendras resursas Life in service	
12. Kalendorinis resursas Life limit time				13. Bendra orlaivio skrida Total time			
				val. min. hrs min.			
14. Remontų skaičius Number of overhauls		15. Bendras tūpimų skaičius Total number of landings		16. Gamintojo techninės priežiūros programa, rev. Nr. Manufacturer maintenance program, rev. no.			
17. Orlaivio tipo pažymėjimo duomenų lapo Nr. Aircraft Type certificate data sheet no.				18. Papildomo tipo pažymėjimo Nr. Supplemental type certificate no.			
19. Techninės priežiūros vadovas, rev. Nr. Maintenance manual, rev. no.				20. Pagrindinio minimalios įrangos sąrašo rev. Nr. MMEL/MEL rev. no.			
21. Tinkamumo skraidyti direktyvos Airworthiness directives							
22. Modifikacijos ir remontai Modifications and repairs							
Variklių duomenys Engines data							
23. Gamintojo pavadinimas Builder name		24. Tipas Model designation		25. Tipo pažymėjimo Nr. Type certificate no.		26. Nustatytas tarpremontinis laikas TBO	
27. Serijos Nr. Serial no. 1.; 2.; 3.; 4..							
28. Bendras darbo laikas min. TTSN 1. _____ hrs. ____ min.; 2. _____ hrs. ____ min; 3. _____ hrs. _____ min.; 4. _____ hrs. min.							
		val. min.		val. min		val. min. val.	

29. Remontų skaičius Number of overhauls 1.; 2.; 3.; 4. _____			
30. Kalendorinis resursas Time limit life 1.; 2.; 3.; 4. _____			
Oro sraigto duomenys Propellers data			
31. Gamintojo pavadinimas Builder name	32. Tipas Model designator	33. Tipo pažymėjimo Nr. Type certificate no.	34. Nustatytas tarpremontinis laikas TBO
35. Serijos Nr. Serial no. 1.; 2.; 3.; 4..			
36. Bendras darbo laikas val. min. TTSN 1. _____ hrs. ____ min.; 2. ____ hrs. ____ min.; 3. ____ hrs. ____ min.; 4. ____ hrs. ____ min. val. min.			
37. Remontų skaičius Number of overhauls 1.; 2.; 3.; 4. _____			
38. Kalendorinis resursas Time limit life 1.; 2.; 3.; 4. _____			

Pagalbinės jėgainės duomenys APU's data			
39. Pagalbinė jėgainė APU	40. Tipas Type	41. Serijos Nr. Serial no.	42. Bendras darbo laikas TTSN
Avarinės ir gelbėjimosi įrangos duomenys Emergency equipment data			
43. Gelbėjimosi plaustų galiojimo laikas Life raft expiration date		44. Nešiojamų deguonies balionų kiekis/galiojimo laikas Portable OXY CYL No./expiration date	
45. Ugnies gesintuvų kiekis/galiojimo laikas Fire extinguisher No./expiration date		46. Vaistinėlių kiekis: First aid kit No.	
47. Gelbėjimosi liemenių kiekis/galiojimo laikas Life jacket No./expiration date			
48. Gelbėjimosi slydžių kiekis/galiojimo laikas Escape slide No./expiration date			
49. Orlaivio paskutinio svėrimo data Aircraft last weight date		50. Važiuklės avarinio išleidimo bandymo data Emergency gear extention date	
II. Orlaivio naudotojo/savininko pareiškimas Operator's/owner's certification			
51. Orlaivio naudotojas/savininkas Aircraft operator/owner			
52. Orlaivio naudotojo/savininko adresas Aircraft operator's/owner's address			

53. Aš pareiškiu, kad esu šio orlaivio, įregistruoto Lietuvos Respublikos civilinių orlaivių registre pagal Civilinių orlaivių registravimo ir ženklinimo taisykles, naudotojas/savininkas (įgaliotas atstovas) ir šis orlaivis yra patikrintas, tinkamas skraidyti ir atitinka tinkamumo skraidyti pažymėjimo išdavimo/pratęsimo reikalavimus. I hereby certify that I am the operator/owner (or this agent) to the aircraft described above; that the aircraft is registered in the Republic of Lithuania in accordance with applicable Civil Air Regulations and that the aircraft has been inspected and is airworthy and eligible for the airworthiness certificate requested.		
54. Data Date	55. Vardas, pavardė Name, surname	56. Parašas Signature
III. Orlaivio patikrinimas Inspection agency verification		
57. Šis orlaivis patikrintas ir nustatyta, kad tinka naudoti*: The aircraft described above has been inspected and found airworthy, by*:		
☐ PTPO AMO	☐ Licencijuoto specialisto Certificated mechanic	☐ Orlaivio gamintojo Aircraft manufacturer
..... Pavadinimas, pažymėjimo nuorodos Nr. Name, certificate reference No.	 Licencijos Nr. Licence No.	 Pavadinimas, pažymėjimo Nr. Name, certificate reference No.
58. Data Date	59. Vardas, pavardė Name, surname	60. Parašas Signature
IV. Orlaivių tinkamumo skraidyti inspektoriaus išvados Airworthiness inspector certification		
☐ Išduoti/pratęsti TSP Issue/renewal C of A		
☐ Neišduoti/nepratęsti TSP Non-issue/non-renewal C of A		
61. Orlaivis, kurio duomenys aprašyti I dalyje, atitinka tinkamumo skraidyti reikalavimus. I find that the aircraft described Section I meets the requirements for the certification requested.		62. Orlaivis, kurio duomenys aprašyti I dalyje, neatitinka tinkamumo skraidyti reikalavimų. I find that the aircraft described Section I does not meet the requirements for the certification requested.
63. Data Date	64. Vardas, pavardė Name, surname	65. Parašas Signature

* **Pažymėti atitinkamą langelį**
 Tick appropriate box

Pakeitimai:

- Civilinės aviacijos administracija, Įsakymas
 Nr. [4R-97](#), 2003-07-14, Žin., 2003, Nr. 74-3457 (2003-07-25), i. k. 1032217ISAK0004R-97
 Dėl Civilinės aviacijos administracijos direktoriaus 2003 m. vasario 11 d. įsakymo Nr. 4R-13 "Dėl Civilinių orlaivių specialųjų tinkamumo skraidyti pažymėjimų išdavimo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo
- Civilinės aviacijos administracija, Įsakymas
 Nr. [4R-190](#), 2008-09-30, Žin., 2008, Nr. 115-4400 (2008-10-07), i. k. 1082217ISAK004R-190
 Dėl teisės aktų pakeitimo